

Протокол засідання Ради
із забезпечення якості вищої освіти та освітньої діяльності ДНУ
№ 2 від 02.12.2020 р.

ПРИСУТНІ:

Перший проректор Дробахін О.О., проректор з науково-педагогічної роботи Свинаренко Д.М., проректор з наукової роботи Оковитий С.І., завідувач навчального відділу Верба О.В., завідувач навчально-методичного відділу Дворецька А.-О.М., начальник відділу зв'язків з виробництвом та сприяння працевлаштуванню студентів і випускників Лисиченко О.В., професор ЮФ Патерило І.В., доцент ФПМ Притоманова О.М., т.в.о. голови ради студентів ДНУ Ткаченко М., студент ФЕ гр. ЕК-18-1 Ібрагімов А.А.-Ш., студент ХФ гр. ХВ-17-2 Оноприєнко І.Л.

ЗАПРОШЕНІ:

декан ІФ Світленко С.І., завідувач кафедри історії України Посулько О.М., голова бюро з якості освіти ІФ Безуглий В.В., завідувач кафедри всесвітньої історії Архирейський Д. В.;

декан ФТФ Давидов С.О., завідувач кафедри двигунобудування, д.т.н. Мітіков Ю., завідувач кафедри механотроніки Алексеєнко С., т.в.о. завідувача кафедри безпеки життєдіяльності Левицька О. Г.;

завідувач кафедри харчових технологій доц. Н. В. Кондратюк.

ПОРЯДОК ДЕННИЙ:

1. Розглядання та обговорення запропонованих нових освітніх програм за спеціальностями:
 - 032 Історія та археологія (перший (бакалаврський) рівень ВО);
 - 134 Авіаційна та ракетно-космічна техніка (перший (бакалаврський) рівень ВО).
2. Зміни до освітньої програми за спеціальністю 131 Прикладна механіка (перший (бакалаврський) рівень ВО).
3. Зміни до освітньої програми за спеціальністю 181 Харчові технології (другий (магістерський) рівень ВО).
4. Різне.

ВИСТУПИЛИ

1. Завідувач кафедри історії України Ольга Миколаївна Посулько виступила з обґрунтуванням відкриття нової освітньо-професійної програми «Історична україніка та практична історія» за спеціальністю 032 Історія та

археологія (галузь знань 03 «Гуманітарні науки») першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

Кафедра історії України пропонує запровадження нової освітньо-професійної програми «Історична українська та практична історія» на 2021/22 н. р. для підготовки бакалаврів за спеціальністю 032 Історія та археологія. Для роботи над освітньою програмою була створена робоча група у складі: д. і. н., проф. Святець Ю. А. (голова), д. і. н., проф. Світленко С. І., к. і. н., доц. Посунько О. М., к. і. н., доц. Чепурко О. О., к. і. н., доц. Репан О. А.

Метою даної програми є підготовка фахівців з базовими теоретикоісторичними знаннями, вміннями та навичками, з практичної історії, здатних розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми у сфері історії та археології з акцентом на вітчизняну проблематику; здійснювати публічні комунікації серед широких верств суспільства для відродження, збереження та популяризації історичної пам'яті, матеріальної та нематеріальної культурної спадщини України.

Пропонована ОП пов'язана з діючою нині «Історія та археологія»: спільними є 97 кредитів (25 кредитів I циклу, 54 кредити у базових за спеціальністю, 9 кредитів практик, 3 кредити атестації, 6 кредитів за курсовими). Відповідно, чинна ОПП «Історія та археологія» залишиться базовою. Доцільність відкриття нової ОПП зумовлена декількома факторами:

1. Потреба розвитку історичних українознавчих студій диктується необхідністю повномасштабного відродження і збереження історичної пам'яті українського народу, що сприятиме утвердженню в українському суспільстві сучасної історичної й національної свідомості та мислення. Освітня програма за спеціальністю 032 Історія та археологія, за якою нині здійснюється підготовка фахівців, має широку спрямованість і місце історичної українистики у ній виявилось мінімальним. Натомість кафедра має глибокі наукові традиції: минулого року відзначила 30-літній ювілей з часу поновлення, а у цьому навчальному році виповнюється 100 років з моменту її відкриття під керівництвом академіка Д. Яворницького. За три останні десятиліття тут сформовано наукову школу дослідників історії Наддніпрянської України нового та новітнього часу. Суспільні і наукові задачі, які виконуються НПП кафедри узгоджується з основними положеннями «Стратегії розвитку ДНУ імені Олеся Гончара на 2019–2025 роки», особливо у частині культурно-просвітницької компоненти. Українознавчий напрям обумовлюється й аналізом ринку праці. Випускники факультету працюють переважно в освітньо-науковій чи науковій сферах, де основною по факту є тематика з історії України, а також у загальноосвітніх навчальних закладах, освітніх центрах з підготовки до ЗНО, де головна увага знову таки приділяється саме вітчизняній історії. Водночас пізнавальний акцент на українознавчі історичні дисципліни потрібний і

випускникам, які влаштовуються на роботу у архівні та музейні установи, центри охорони та збереження пам'яток історії та культури у межах нашої держави.

2. Необхідність більшої прикладної спрямованості підготовки фахівців. Аналіз ситуації з працевлаштуванням випускників історичного факультету свідчить, що значна їх частина працює в органах державної влади, управління та місцевого самоврядування, громадських організаціях, які спеціалізуються на розробці освітньо-культурних, історико-культурних заходів та проєктів; а також у сферах зв'язків з громадськістю та екскурсійно-туристичного бізнесу. Відповідно, є помітний запит на посилення прикладної складової у ОПП. Це ж зумовлюється і принципами студентоцентричного навчання, які передбачають розширення прав і можливостей здобувачів освіти, розробку нових підходів до викладання і навчання, навчальних програм, що формують практичні вміння, навички і компетенції у майбутніх фахівців. За умови активної популяризації й реклами нової ОПП, є розрахунок на значний інтерес з боку абітурієнтів і досягнення очікуваного ефекту у вигляді збільшення набору на історичний факультет ДНУ імені Олеся Гончара.

3. Соціальний чинник впровадження нової ОПП. Відкриття нової ОПП має винятково важливе значення для збереження кадрів вищої кваліфікації в ДНУ, оскільки на сьогодні на кафедрі історії України на повну ставку працюють лише завідувач кафедри та два професора, а ще два професора та чотири доцента на 0,5 ставки, один доцент на 0,75 ставки. Характерно, що основний контракт зазначених не повною мірою завантажених НПП укладався лише на 0,25 ставки (5 осіб). Усе це створює соціальну напруженість і відтік висококваліфікованих кадрів з факультету. Миритися з такою ситуацією у подальшому важко, а тому слід іти на оновлення змісту освітніх програм та їх впровадження вже з 2021/2022 н.р. Також, маючи зацікавленість у викладанні нових курсів, отриманні навантаження на факультеті, нова програма посилить персональну зацікавленість і відповідальність НПП за проведення профорієнтаційної роботи і підготовку інноваційних курсів.

4. Інноваційними особливостями освітньої програми має стати поєднання у навчальному процесі теорії та практики застосування отриманих знань. Зокрема, планується зосередження на отриманні прикладних навичок з організації, планування та управління науковими, освітньо-історичними, історико-культурними проєктами, краєзнавчо-туристичною, екскурсійною діяльністю; набуття компетенцій, знань, практичних вмінь та навичок для роботи з громадськістю у справі широкої популяризації сучасних досягнень історичної науки та освіти. Таким чином, крім академічної орієнтації (дослідження української історії), програма має включати суттєву практичну складову, яка доповнюватиметься проходженням чотирьох практик: археолого-етнографічної, історико-краєзнавчої, архівно-музейної, екскурсійно-експозиційної. Передбачається навчання з великою складовою комунікативних та

міжособистісних навичок державною мовою. Нова ОПП має розширити спектр професій, що пропонуються здобувачам освіти за програмою «Історія та археологія». Відповідно до Національного класифікатора професій ДК 003: 2010 додаються такі: 3414 – екскурсовод; 3414 – організатор подорожей (екскурсій); 3436 – референт; 3439 – організатор громадських заходів; 3439 – фахівець з інтерв'ювання; 3474 – організатор культурно-дозвільної діяльності. Реалізація навичок і вмінь передбачається у таких видах економічної діяльності: 63 Надання інформаційних послуг; 85.42 Вища освіта; 94 Діяльність громадських організацій. Це має зробити випускників факультету конкурентнішими на ринку праці.

5. Кадрове забезпечення нових дисциплін, що пропонуються, буде здійснюватися частково НПП інших кафедр історичного факультету та університету і переважно науково-педагогічними працівниками кафедри історії України, а це - 5 докторів історичних наук, професорів (проф. Ващенко В. В., проф. Нікілев О. Ф., проф. Литвинова Т. Ф., проф. Святець Ю. А., проф. Світленко С. І.); 6 кандидатів історичних наук, доцентів (доценти Каюк С. М., Ковальська-Павелко І. М., Репан О. А., Посулько О. М., Чепурко О. О., Шахрайчук І. А.). Всі викладачі кафедри є фахівцями саме у галузі україніки. Кафедра бере на себе зобов'язання вчасного навчально-методичного забезпечення нових дисциплін за ОПП «Історична україніка та практична історія».

6. Плануючи до впровадження нову ОПП, кафедра має потужний попередній науковий та науково-методичний доробок. Лише за останні 5 років НПП кафедри видано три одноосібні монографії (проф. Литвинова Т. Ф., проф. Світленко С. І., проф. Нікілев О. Ф.); 6 викладачів брали участь у написанні колективних монографій (Литвинова Т. Ф., проф. Світленко С. І., доц. Репан О. А., доц. Каюк С. М., доц. Ковальська-Павелко І. М., доц. Шахрайчук І. А.). Також за вказаний час видано 4 авторських навчальних, методичних посібників, 2 за участю викладачів кафедри. Проф. Литвинова Т. Ф. за результатами наукової роботи у 2020 р. посіла I місце серед науковців гуманітарних і соціально-економічних факультетів ДНУ і отримала відзнаку «Науковець року». На кафедрі видається профільний збірник наукових праць. Функціонує аспірантура й докторантура. Ведеться активна робота зі студентами в рамках двох науково-дослідних гуртків.

7. Реальні можливості забезпечення навчальних практик. При кафедрі працює архівно-музейно-археологічна навчальна лабораторія під керівництвом к.і.н. Струкуленко А. С., що обумовлює достатню матеріально-технічну базу для проведення практичних занять і заходів. Усе це дає підстави мати впевненість, що колектив кафедри вчасно й на належному фаховому рівні організує навчально-методичне забезпечення нових дисциплін за ОПП «Історична

україніка та практична історія» та проходження здобувачами вищої освіти навчальних практик.

8. Плідна співпраця кафедри на регіональному та всеукраїнському рівнях. Викладачі кафедри активно співпрацюють з музейними, освітніми закладами міста (наприклад, КП «Агентство розвитку Дніпра» Дніпровської міської ради; Дніпропетровським відділенням МАН; «Музеєм спротиву Голодомору» Дніпровської міської ради; Дніпропетровським національним історичним музеєм імені Д. І. Яворницького, Дніпропетровським художнім музеєм), підтримують плідні контакти з профільними відділами галузевих інститутів НАН України, зокрема Інститутом історії України НАН України та Інститутом української археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського НАН України.

9. Унікальність програми. Пропонована ОПП враховує новітній європейський та вітчизняний (Київського національного університету імені Т. Шевченка) досвід розробки ОПП. Водночас вона є унікальною за назвою та за змістом серед ЗВО України, які готують бакалаврів за спеціальністю 032 Історія та археологія.

10. Економічний ефект від впровадження ОПП. Звісно, найбільш очікуваним ефектом від впровадження ОПП, є перспектива збільшення набору студентів. Практика показує, що абітурієнтів приваблює можливість вибору у межах одного навчального закладу, факультету. Спрямування ОП у бік практичної підготовки фахівців є затребуваним і за умови набору групи навіть у межах 15-20 осіб здатне забезпечити прирощення контингенту.

11. ефективне профорієнтаційне забезпечення набору на ОПП. Для успішного набору необхідна рекламна компанія і з боку університету в цілому, і з боку факультету та кафедри. НПП кафедри історії України вже обговорювалася низка заходів, спрямованих на популяризацію і рекламу нової освітньої програми. Серед іншого:

1) поширення інформації у соцмережах шляхом створення сторінок кафедри; через сайт кафедри, факультету, університету;

2) проведення зустрічей з абітурієнтами у режимі зум-конференції;

3) поширення буклетів з інформацією про нову ОП серед випускників шкіл міста та області;

4) реклама ОП через участь НПП кафедри у різноманітних освітніх заходах: міській і обласній олімпіадах, конкурсах МАН тощо.

12. Відповідність вимогам стандарту вищої освіти. У ході розробки освітньої програми робочою групою враховані вимоги стандарту вищої освіти за спеціальністю 032 Історія та археологія для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, затвердженого Міністерством освіти і науки України від 29.04.2020 р. № 575 та введеного в дію з 2020/21 навчального року.

ВИСТУПИЛИ

Завідувач кафедри всесвітньої історії Архірейський Д. В. виступив з обґрунтуванням освітньої програми «Європейські студії та американістика» за спеціальністю 032 Історія та археологія.

Кафедрою всесвітньої історії за участі кафедри східноєвропейської історії підготовлено до впровадження нову освітню програму «Європейські студії та американістика» в межах ліцензованої спеціальності 032 Історія та археологія (ліцензований обсяг – 190 осіб на 1 рік).

Мета впровадження цієї освітньої програми – підготовка фахівців з урахуванням світових тенденцій розвитку відповідної галузі знань і затребуваності фахівців на ринку праці, підвищення якості та результативності організації освітнього процесу, задоволення потреб здобувачів вищої освіти та роботодавців, а також розширення контингенту вступників за зазначеною спеціальністю.

Розробники нової ОП виходили з того факту, що протягом 2016–2020 рр. за існуючою програмою «Історія та археологія» на 1-й курс вступало від 36 до 51 студента (див. табл. 1), і це дозволяло формувати максимум по дві, причому не завжди комплектно, академічні групи.

Таблиця 1. Статистичні дані зі вступу на спеціальність 032 Історія та археологія за ОП «Історія та археологія»

Рік вступу	Чисельність вступників	Бюджет	Контракт
2016	51	14	37
2017	50	8	42
2018	42	17	25
2019	36	12	24
2020	40	10	29

Таблиця 1 дає повне уявлення про негативну, в цілому, тенденцію недостатнього набору на 1-й курс і, як наслідок, скорочення чисельності студентів-бюджетників за спеціальністю 032 Історія та археологія. Таким чином, наявність тільки однієї діючої ОП «Історія та археологія» за першим (бакалаврським) рівнем, на наш погляд, не дозволяє змінити вище описану тенденцію на якийсь позитив для збільшення чисельності здобувачів освіти та не дає можливостей покращити ситуацію на історичних кафедрах факультету в сенсі навантаження і ставок та зберегти кадровий потенціал університету для здійснення якісної освітньої діяльності.

Ускладнює ситуацію із набором на спеціальність 032 Історія та археологія за діючою ОП і той факт, що в останні три роки історичний факультет ДНУ втратив статус монополіста у регіоні з підготовки фахівців за спеціальністю. З 2018 р. ще два ЗВО м. Дніпра здійснюють набір на спеціальність 032 Історія та

археологія. Маючи більш конкретизовані і привабливі, з маркетингової точки зору, назви своїх освітніх програм (у НТУ «Дніпровська політехніка» це – ОП «Соціальна антропологія»; в УМСФ – ОП «Історія та антропологія права»), ці ЗВО на даний момент складають серйозну конкуренцію історичному факультету ДНУ (див. табл. 2).

Таблиця 2. Статистичні дані набору студентів ЗВО м. Дніпра на спеціальність 032 Історія та археологія у 2020 р.

ЗВО м. Дніпра	Чисельність вступників	Бюджет	Контракт
ДНУ	40	10	29
НТУ «Дніпровська політехніка»	21	3	18
УМСФ	27	2	25

Вище наведені порівняння жодним чином не ставлять під сумнів необхідність чи ефективність діючої освітньої програми «Історія та археологія». Це – класична за контентом програма, яка дає в цілому якісну і комплексну освіту, але, на наше переконання, недостатньо задовольняє всі потреби здобувачів вищої освіти. Вважаємо, що реалії сучасного життя вимагають інших, більш креативних, динамічних підходів до реалізації освітніх послуг. Молодь, яка вступає до ЗВО, повинна розуміти, як набуті знання можна втілити у життя, як прослухані дисципліни дозволять реалізувати життєві інтереси і сподівання. ОП «Європейські студії та американістика», завдяки своєму наповненню, сформульованим компетентностям і програмним результатам, є більш конкретизованою, динамічною і прагматичною, тому здатна допомогти реалізувати інтереси та сподівання абітурієнтів як у сенсі набуття знань за спеціальністю, так і розширення можливостей працевлаштування.

Будучи пов'язаною суттєвим комплексом спільних за спеціальністю 032 Історія та археологія компонент з діючою наразі ОП «Історія та археологія», освітня програма «Європейські студії та американістика» водночас має низку індивідуальних особливостей, які формують її специфіку і покращують шанси на збільшення набору на спеціальність 032 Історія та археологія. На наше переконання, досягти мети впровадження нової освітньої програми – збільшення контингенту здобувачів вищої освіти за спеціальністю 032 Історія та археологія – можна з урахуванням таких чинників:

1) діюча ОП «Історія та археологія» за умов, які склалися на ринку абітурієнтів, очевидно не спроможна забезпечити зростання контингенту студентів при наборі на 1-й курс, що й зумовлює шукати вихід із ситуації **шляхом створення нової, більш ефективної і привабливої освітньої програми;**

2) назва діючої освітньої програми, яка повністю збігається із назвою спеціальності, очевидно не сприймається абітурієнтами та їхніми батьками належним чином, особливо за наявності в регіоні програм з більш привабливими й водночас прагматичними назвами – «Соціальна антропологія» (НТУ «Дніпровська політехніка») та «Історія та антропологія права» (УМСФ). **Назва та зміст запропонованої до впровадження освітньої програми «Європейські студії та американістика» виглядає більш прагматично і перспективно, розширюючи можливості ДНУ у вступній кампанії;**

3) конкретизована назва нової ОП «Європейські студії та американістика» – дає можливості **проведення більш цілеспрямованої, активної, отже, й ефективної профорієнтаційної роботи** силами зацікавлених в успіху НПП двох кафедр.

Метою ОП «Європейські студії та американістика» є підготовка фахівців для професійної діяльності у сфері історії та археології, здатних розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми на основі застосування базових теоретико-методологічних історичних знань та поглиблених знань з історичного минулого та сучасних тенденцій історичного розвитку Америки та європейських країн з урахуванням процесів інтеграції та глобалізму.

Програма спрямована на врахування здобувачами освіти прогресивного досвіду, акумульованого західною цивілізацією за час її історичного існування. Розробники програми визнають основним її завданням підвищення якості історичної освіти і покращення тим самим шансів випускників на ринку праці. Успішна реалізація цього завдання можлива завдяки таким перевагам програми:

а) передбачено покращення якості освіти, адже підібрані компоненти, на наше переконання, забезпечують, з одного боку, всебічність, повноту освіти, з іншого, – достатньою мірою відображують індивідуальність програми, дозволяючи більш органічно поєднати освітній процес та наукову діяльність здобувачів вищої освіти;

б) для підвищення якості освіти за даною програмою враховано досвід низки вітчизняних та іноземних закладів вищої освіти, які надають освітні послуги за подібними програмами. Зокрема, були проаналізовані програми Університетів Амстердама, Гааги, Регенсбурга, Лейпцига, Маастрихта, Гронінгена, Каліфорнійського університету, Академії на Тайвані, Королівського коледжу Лондону, Американського університету в Лондоні. Вивчення відповідного досвіду низки вітчизняних університетів, включно із флагманами історичної освіти (Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Львівський національний університет імені Івана Франка; Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна, Національний університет «Києво-Могилянська академія», Ужгородський національний університет, Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, Одеський національний університет імені І. І. Мечникова, Запорізький національний

університет). Проведена робота свідчить, що обраний розробниками освітньої програми «Європейські студії та американістика» напрям освіти є для України в цілому новаторським. Лише два українських ЗВО мають подібні освітні програми – Київський національний університет імені Тараса Шевченка (освітні програми «Східноєвропейські історичні студії» та «Американістика та європейські студії») та Ужгородський національний університет (ОП «Американістика; Археологія та етнологія; Центральноевропейські студії»). Не дивлячись на врахування розробниками даної програми зазначених ОП інших університетів, контент нашої програми є цілком оригінальним. Переконані, що в умовах, коли Україна прагне до гармонійних відносин із світовою спільнотою, до повноцінної інтеграції в європейські та інші міжнародні структури, знання здобувачів освіти за ОП «Європейські студії та американістика» можуть бути корисними як для них особисто, так і для України в цілому. Також вважаємо, що дана програма допоможе здобувачам вищої освіти не тільки розширити обсяг історичних знань, але й зробити доленосний вибір орієнтації на загальнолюдські цінності, що продукуються світовими демократіями, які водночас є взірцем науково-технічного та культурного прогресу, розширити уявлення про переваги демократичного устрою тощо;

в) якість освіти за розробленою освітньою програмою на даному етапі забезпечується кваліфікованими науково-педагогічними працівниками, більшість з яких вже спеціалізується за напрямками історичної американістики (проф. Венгер Н. В., доц. Ходченко О. Є.) та європейістика (доценти Венгер А. Г., Каковкіна О. М., Лавренко В. С., Клець В. В.). Нова освітня програма безперечно здатна забезпечити мотивацію науково-педагогічних працівників у справі розробки нових курсів, посібників, наукових напрямків, підвищуючи рівні відповідності НПП навчальним дисциплінам, дисциплін програмі тощо;

г) концептуальна спрямованість ОП «Європейські студії та американістика», на нашу думку, здатна вплинути на вибір студентами нових, як для істориків, сфер діяльності для працевлаштування: випускники за даною ОП можуть розраховувати на роботу у міжнародних структурах та організаціях, вітчизняних державних органах, реалізовувати себе в традиційній для істориків музейно-архівній сфері, сферах туризму, міжнародних відносин тощо;

г) програма розвиває необхідні компетентності для вступу на навчання за другим (магістерським) освітнім рівнем, причому не тільки за спеціальністю 032 – Історія та археологія, але й деякими спорідненими гуманітарними спеціальностями. Можливостям продовжити навчання в магістратурі сприяють компоненти індивідуальної частини циклу професійної підготовки, які дозволять отримати більш ґрунтовні знання, нові практики, особливо науково-дослідна, запланована на 2 курсі, котра має на меті прищепити студентам навички наукової роботи, що й сприятиме вступу до магістратури з подальшою перспективою працевлаштування за напрямком науки;

д) для розширення можливостей як працевлаштування, так і вступу на другий (магістерський) освітній рівень у програмі значно збільшено обсяг викладання іноземних мов: з однієї дисципліни на 6 кредитів до двох дисциплін на 15 кредитів;

е) поглиблене вивчення іноземних мов та орієнтація програми на опанування іноземного історичного (політичного, правового, соціально-економічного, національно-культурного, науково-освітнього тощо) досвіду безперечно впливатимуть на бажання здобувачів вищої освіти підвищувати свій рівень у межах академічної мобільності у закордонних закладах освіти. Розробники освітньої програми «Європейські студії та американістика» вже мають досвід організації міжнародної студентської наукової співпраці: протягом 2018–2019 рр. Центр українсько-німецьких історичних досліджень при кафедрі всесвітньої історії та студенти історичного факультету брали участь у міжнародній програмі «Memory–Wiki – слідами пам'яті «забутих» жертв націонал-соціалізму в Україні та Німеччині», партнером в якій був Університет м. Бремен. Робочими мовами проекту були англійська та німецька. Студенти обох країн виконували наукові дослідження, брали участь у заходах їх популяризації. Відбулися два візити студентів ДНУ до м. Бремен (ФРН) (вересень 2018, серпень 2019). Очевидно, що нова освітня програма здатна мотивувати як здобувачів освіти, так і науково-педагогічних працівників отримати й закордонний навчальний досвід в програмах академічної мобільності, що в цілому підвищить якість вищої освіти;

є) освітня програма за своїм контентом (наприклад компоненти «Політичні проекти країн Західної Європи ХХ–ХХІ ст.», «Друга іноземна мова», «Історія північноамериканської демократії ХVІІІ–ХХІ ст.», «Латинська Америка: проблеми модернізації», «Історичний туризм», тематика вибіркового дисциплін за даною програмою) спрямована на налагодження та активізацію міжнародної наукової та освітньої співпраці – насамперед у сфері українсько-європейських та українсько-американських відносин. Активна міжнародна співпраця важлива для розвитку сучасного українського суспільства, у справі комплексної модернізації та реформування нашої держави. Посилення міжнародної складової у роботі науково-педагогічних працівників здатне визначити й відповідний вибір здобувачів освіти, які матимуть додаткові можливості для працевлаштування у міжнародних та державних організаціях і структурах;

ж) для розширення можливостей працевлаштування, крім двох традиційних практик (археологічно-етнографічної та музейно-архівної), здобувачам вищої освіти пропонується нова – історико-туристична з відповідною теоретичною дисципліною, що дозволить випускникам претендувати на працевлаштування у новій для них галузі в якості творців історико-культурного контенту, експертів та розробників туристичних програм, маршрутів і т. п.

Розробники ОП «Європейські студії та американістика» переконані, що програма з такими назвою і змістом спроможна зацікавити абітурієнтів, визначивши їх вибір на користь історичної освіти, здатна мотивувати студентів якісніше навчатися та досягати ази історичної науки, підвищувати бажання НПП історичного факультету розробляти нові навчальні курси, дисципліни, методичні посібники, підвищуючи тим самим рівень якості освітніх послуг і наукової діяльності.

ВИСТУПИЛИ

2. Завідувач кафедри двигунобудування, д.т.н. Юрій Мітіков виступив з обґрунтуванням переходу кафедри двигунобудування з підготовки бакалаврів за ОПП «Авіаційна та ракетно-космічна техніка» на освітньо-професійну програму «Ракетні двигуни».

Особливістю теперішнього часу є те, що цінова конкуренція за надання послуг по запуску супутників та різноманітних космічних апаратів у світі стрімко зростає. Це іде за рахунок наступних причин.

По-перше, технічний прогрес неминуче призвів до істотної мініатюризації супутників. Час їх роботи вже наближається до $15 \div 20$ років. Ракети-носії середнього класу сьогодні в змозі одночасно виводити такі супутники на орбіти сотнями. У зв'язку з цим, незважаючи на стабільне зростання потреб в космічних технологіях, середня кількість пусків РН усіма країнами світу за період з 2007 по 2019р знаходилась в середньому в межах вісімдесяти на рік.

По-друге, на ринок пускових послуг вийшли неурядові комерційні організації США, Китаю, Індії, Нової Зеландії, Японії. Компанія SpaceX з середини 2020 р почала програму Small Sat Rideshare ("Попутні перевезення") зі зниженими цінами запуску.

Саме на економічну ефективність прийнятих технічних рішень, на створення принципово нових зразків РКТ в першу чергу націлює вчених і конструкторів України Концепція загальнодержавної цільової науково-технічної космічної програми.

Як відомо, найдорожчими частинами ракетного комплексу є двигун і пневмогідравлічна система постачання компонентів палива. Саме в цих компонентах Радянський Союз, частиною якого була ракетна техніка України, мав суттєву перевагу над США. Саме завдяки вдалим руховим установкам вдавалося компенсувати істотне відставання СРСР в радіоелектроніці, технологіях, матеріалознавстві. Тому радянські ракети були конкурентоздатні з американськими.

На початку дев'яностих років Україна входила в трійку найбільш передових країн по ракетному двигунобудуванню. Але сьогодні ці позиції втрачаються. Так, 1 кг двигуна Falcon-9 дає тягу в два рази більше, ніж сучасні двигуни України (Росії). Ціна тони тяги того ж Falcon-9 на 13% менше, ніж аналогічний показник

у Росії (України). І це при тому, що заробітні плати відрізняються приблизно в 7 разів.

Незважаючи на важкі часи рухові підрозділи КБ "Південне" і зараз завантажені роботою на 2 ÷ 3 роки наперед. Вони на ~75% укомплектовані випускниками нашої кафедри. Конструкторське бюро Південмаша налічує в своєму складі не менш як 60% випускників нашої кафедри. Зарубіжні філії в Україні (Дніпрі)-американська (Firefly) і шотландська (Skutoga) є переважно руховими, де відсоток наших випускників такої ж. Зараз ще одна іноземна компанія організує філію в Дніпрі з ракетних двигунів. Це свідчить про те, що попит в Україні на наших випускників дуже великий.

Сьогодні існують чотири основні класи ракетних двигунів - рідинні, твердопаливні, електрореактивні і гібридні. Перші три з них успішно застосовуються, четвертий знаходиться в стадії інтенсивних проектноконструкторських робіт. Кожен з перерахованих класів має в свою чергу ряд різних підкласів.

Як можна підготувати конкурентоспроможного фахівця, в найбільш затребуваній спеціальності ракетної техніки, якщо в чинному ОПП в циклі професійної підготовки є всього лише два предмети по двигунах-Силові установки (3 кредити) і Конструювання і проектування агрегатів ракетних двигунів (також 3 кредити)?

Для підготовки висококваліфікованих фахівців, яких потребує Україна і які можуть успішно конкурувати з випускниками елітних університетів США і Європи, необхідні принаймні чотири основні складові. Вони усі на нашій кафедрі є в наявності.

Перша - це викладачі-фахівці своєї справи, які мають досвід роботи в проектних КБ, на машинобудівних заводах, наукових лабораторіях. Всі викладачі кафедри є такими і працюють за фахом. Зараз кафедра налічує два штатних доктора технічних наук по двигунах. Далі, більше 30 років існує філіал кафедри двигунобудування в ДКБ «Південне». Там студенти проходять усі види практик, слухають найбільш складні і сучасні курси, дипломуються і з четвертого курсу працюють на півставки. Для читання лекцій на філії залучаються самі висококласні фахівці-практики з науковими ступенями. Практичні і лабораторні роботи проводяться на діючих установках лабораторій, в тому числі і на стендах вогневого відпрацювання двигунів. Ще один приклад, який свідчить про високий рівень викладачів кафедри. Вони мають понад двісті патентів і авторських свідоцтв по ракетним руховим установкам. Вони запроваджені на таких ракетах як 18М (більш відома як Сатана), Zenit, Енергія, Antares, Маяк.

Друга складова – сучасні навчальні плани. Ті плани, на які ми плануємо переходити в частині професійної підготовки, відповідають планам Massachusetts Institute of Technology, самого престижного вишу світу. Там передбачені такі основні курси як:

- Основи теорії та розрахунку твердопаливних двигунів (5 кредитів),
- Теорія та розрахунок турбонасосного агрегату (4 кредити),
- Проектування турбонасосного агрегату (3 кредити),
- Теоретичні основи теплотехніки (4 кредити),
- Конструкція та проектування енергоустановок космічних літальних апаратів (4 кредити),
- Конструкція та проектування агрегатів РРД (9 кредитів),
- Теорія та розрахунок електроракетних двигунів (3 кредити),
- Основи теорії та розрахунку рідинних ракетних двигунів (6 кредитів),
- Конструкція та проектування твердопаливних двигунів (3 кредити),
- Випробування ракетних двигунів (3 кредити),
- Системи наддування паливних баків РУ (6 кредитів),
- Теорія та розрахунок повітряно-реактивних двигунів (3 кредити),
- Надійність двигунів літальних апаратів (3 кредити).

Серед курсів за вибором студентам будуть запропоновані такі цікаві і корисні курси як «Перспективні палива», «Перспективні схеми двигунів», «Особливості використання перекису водню в РД» і ін.

Третя складова – сучасні лабораторії. Принаймні, наші навчальні лабораторії конструкцій двигунів є по насиченості експонатами одними з кращих в світі. В наявності є рідкісні експонати – посадково-взльотний двигун на Місяць незавершеної пілотованої програми Радянського Союзу, двигун II ступеня пересувної МБР «Залізна діва». Далі, наш комп'ютерний клас однозначно кращий на ФТФ. Він оснащений хорошими комп'ютерами з великими моніторами, там зроблений сучасний ремонт з заміною вікон, освітлення, стільниць і підлогового покриття.

I четверта складова – наявність методичного забезпечення. Кафедра заснована в 1952 році і за цей час створила достатню кількість методичних посібників, підручників і монографій. Таким чином, для переходу кафедри двигунобудування на ОПП «Ракетні двигуни та енергетичні установки» є нагальна потреба і всі можливості для цього.

ВИСТУПИЛИ

3. Завідувач кафедри механотроніки Сергій Алексеєнко виступив з обґрунтуванням необхідності оновлення ОПП бакалавра «Прикладна механіка» спеціальність 131 Прикладна механіка, термін навчання 3 роки 10 місяців.

Згідно із Порядком розроблення, моніторингу, періодичного перегляду та закриття освітніх програм, затвердженим наказом Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара від 07.10. 2020 р. № 221 на кафедрі механотроніки ФТФ, яка є випусковою, групою забезпечення ОПП спеціальності 131 Прикладна механіка проведено щорічний моніторинг ОПП бакалавра «Прикладна механіка» спеціальність 131 Прикладна механіка.

Мета проведення моніторингу - підтвердження актуальності ОПП з урахуванням світових тенденцій розвитку відповідної галузі знань і затребуваності фахівців на ринку праці, підвищення якості та результативності організації освітнього процесу, задоволення потреб здобувачів вищої освіти та роботодавців.

Моніторинг ОПП відбувався за участю зацікавлених сторін (здобувачів, роботодавців, науково-педагогічних працівників) і передбачав проведення відповідних процедур, пов'язаних зі збором і аналізом інформації щодо змістовності та організації освітнього процесу на кафедрі.

В результаті моніторингу ОПП, з урахуванням особливостей її реалізації на основі кадрового, науково-методичного та матеріально-технічного потенціалу кафедри механотроніки, її назви та науково-педагогічних традицій, інших особливостей освітнього процесу та світових тенденцій розвитку механотронних інтелектуальних систем, які є результатом поєднання механіки, електроніки, електротехніки та програмування, група встановила наступне:

1) для збільшення обсягу наборів студентів за спеціальністю 131 Прикладна механіка є необхідність зміни назви ОПП, яка б більшою мірою відповідала зацікавленості абітурієнтів при обиранні закладу вищої освіти та з урахуванням особливостей і основного фокусу програми навчання;

2) запропонувати назву ОПП в наступній редакції «Інжиніринг механотронних і робототехнічних систем», починаючи з 2021-2022 навчального року;

3) змінити назви деяких дисциплін з Циклу професійної підготовки та включити до цих дисциплін складові, що пов'язані з вивченням сучасних програмних комплексів і систем.

ВИСТУПИЛИ

Завідувач кафедри харчових технологій доц. Н. В. Кондратюк доповіла про зміни до освітньої програми «Харчові технології» за спеціальністю 181 Харчові технології (другий (магістерський) рівень ВО).

У зв'язку із затвердженням стандарту вищої освіти за спеціальністю 181 Харчові технології для другого (магістерського) рівня вищої освіти від 22.10.2020 р. наказом №1295, виникла необхідність перегляду чинної ОП та внесення змін відповідно до стандарту. Аналіз матеріалів показав, що змістовна відповідність складає більше 90%. А текстова частина - більше ніж на 50% відрізняється. Крім того не усі дисципліни з переліку здатні забезпечити виконання усіх програмних результатів навчання. Тому необхідною стала заміна дисципліни «Логістика в індустрії харчування», як такої, що практично не забезпечує програмні результати навчання, позначені в стандарті, на «Інтелектуальну власність та патентознавство в галузі». Означена дисципліна

запланована була на 2 семестр, тому заміна стала логічною, своєчасною, доцільною з тою самою кількістю кредитів.

ВИСТУПИЛИ

Т.в.о. завідувача кафедри безпеки життєдіяльності О. Г. Левицька доповіла про зміни до освітньої програми «Інженерні та космічні технології захисту навколишнього середовища» спеціальності 183 Технології захисту навколишнього середовища для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

Згідно із Порядком розроблення, моніторингу, періодичного перегляду та закриття освітніх програм, затвердженим наказом Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара від 07.10. 2020 р. № 221 кафедрою безпеки життєдіяльності ФТФ, яка є випусковою, групою забезпечення ОПП спеціальності 183 Технології захисту навколишнього середовища був проведений моніторинг даної ОП для підготовки бакалавра.

Моніторинг був орієнтований на підтвердження актуальності ОПП з урахуванням світових тенденцій розвитку відповідної галузі знань і затребуваності фахівців на ринку праці, підвищення якості та результативності організації освітнього процесу, задоволення потреб здобувачів вищої освіти та роботодавців. В результаті моніторингу ОПП, група встановила наступне:

1) для збільшення обсягу наборів студентів за спеціальністю 183 Технології захисту навколишнього середовища є необхідність зміни назви ОПП, яка б більшою мірою відповідала зацікавленості абітурієнтів при обиранні закладу вищої освіти та з урахуванням особливостей і основного фокусу програми навчання;

2) запропонувати назву ОПП в наступній редакції «Екоаналітика та техногенна безпека», починаючи з 2021/2022 навчального року;

3) змінити у профілі освітньої програми, які передбачають вдосконалення мети, компетентностей та результатів навчання у зв'язку із модернізацією професійного та наукового спрямування освітньої програми «Екоаналітика та техногенна безпека»;

4) замінити дисциплін з метою підвищення якості підготовки фахівців та у зв'язку із розвитком актуальних напрямків аналізу та обробки інформації в сфері технологій захисту навколишнього середовища:

- «Моніторинг навколишнього середовища» (екзамен, 3 семестр, 3 кредити) на «Екологічну статистику»,
- «Супутникові системи оцінки стану довкілля» (екзамен, 3 семестр, 5 кредитів) на «Екоаудит»,
- «Космічний моніторинг» (екзамен, 3 семестр, 6 кредитів) на «Моніторинг навколишнього середовища»,
- «Космічні технології в охороні довкілля» (екзамен, 4 семестр, 3 кредити) на «Екотехнології в оздобленні інтер'єрів»,

- «Екотехнології в оздобленні інтер'єрів» (екзамен, 5 семестр, 6 кредитів) на «Екоаналітику».

ВИСТУПИЛИ

Завідувач навчально-методичного відділу Дворецька А.-О.М доповіла про необхідність:

1) затвердження нової редакції освітніх (освітньо-професійних) програм «Фізика та астрономія» та «Функціональні та інтелектуальні матеріали» зі спеціальності 104 Фізика та астрономія за другим (магістерським) рівнем вищої освіти для набору 2021/2022 н.р. *(відповідність затвердженому стандарту вищої освіти зі спеціальності 104 Фізика та астрономія за другим (магістерським) рівнем) згідно поданих пропозицій від декана ФФЕКС доц. М.П. Дергачова та гарантів ОП.*

2) закриття освітніх (освітньо-професійних) програм «Медсестринство в дієтології» зі спеціальності 223 Медсестринство та «Фізична терапія, ерготерапія в неврології та нейрохірургії» зі спеціальності 227 «Фізична терапія, ерготерапія» за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти *згідно поданих пропозицій від декана ФМТДР проф. М.Б. Щербиніної.*

3) зміни до освітньої (освітньо-професійної) програми «Медсестринство» зі спеціальності 223 Медсестринство за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти для наборів 2018/2019 н.р. та 2019/2020 н.р. щодо вибіркового компонентів *(узгодження формату вибіркового дисциплін із редакцією освітньої програми «Медсестринство» для набору 2020/2021 н.р.). згідно поданих пропозицій від декана ФМТДР проф. М.Б. Щербиніної та гаранта ОП доц. Фаузі Е.С.*

УХВАЛИЛИ

1. Історичному факультету провести збори і прийняти рішення щодо доцільності введення освітньо-професійних програм «Історична україніка та практична історія» та «Європейські студії та американістика» за спеціальністю 032 Історія та археологія (перший (бакалаврський) рівень ВО). Доопрацювати обрані освітні програми.

Термін до 09.12.20 р (засідання НМР).

2. Затвердити впровадження нової освітньо-професійної програми «Ракетні двигуни» спеціальності 134 Авіаційна та ракетно-космічна техніка для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти та закріплення кафедри двигунобудування, як випускової кафедри за даною ОП.

Завідувачу кафедри д.т.н. Юрію Мітікову привести всі документи до належного вигляду.

Термін до 09.12.20 р (засідання НМР).

3. Затвердити зміни до освітньої програми «Прикладна механіка» за спеціальністю 131 Прикладна механіка за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти – зміна назви ОП «Прикладна механіка» на «Інжиніринг механотронних і робототехнічних систем» для набору 2021/2022 н.р. та узгодити дисципліни з профільними кафедрами (зміни назв деяких дисциплін з Циклу професійної підготовки та включити до цих дисциплін складові, що пов'язані з вивченням сучасних програмних комплексів і систем).

Термін до 09.12.20 р (засідання НМР).

4. Затвердити зміни до освітньої програми «Інженерні та космічні технології захисту навколишнього середовища» за спеціальністю 183 Технології захисту навколишнього середовища для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти – зміна назви ОП «Інженерні та космічні технології захисту навколишнього середовища» на «Екоаналітика та техногенна безпека» для набору 2021/2022 н.р. та внести відповідні зміни складові ОП (профіль ОП, перелік освітніх компонент тощо).

5. Затвердити нову редакцію освітньої (освітньо-професійної) програми «Харчові технології» зі спеціальності 181 Харчові технології за другим (магістерським) рівнем вищої освіти для набору 2021/2022 н.р. *(відповідність затвердженому стандарту вищої освіти зі спеціальності 181 Харчові технології за другим (магістерським) рівнем).*

6. Затвердити нову редакцію освітніх (освітньо-професійних) програм «Фізика та астрономія» та «Функціональні та інтелектуальні матеріали» зі спеціальності 104 Фізика та астрономія за другим (магістерським) рівнем вищої освіти для набору 2021/2022 н.р.

7. Затвердити закриття освітніх (освітньо-професійних) програм «Медсестринство в дієтології» зі спеціальності 223 Медсестринство та «Фізична терапія, ерготерапія в неврології та нейрохірургії» зі спеціальності 227 «Фізична терапія, ерготерапія» за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти.

8. Затвердити зміни до освітньої (освітньо-професійної) програми «Медсестринство» зі спеціальності 223 Медсестринство за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти для набору 2019/2020 н.р.

Результати голосування:

«За» – 11 ;
«Проти» – немає ;
«Утримались» – немає .

Рішення прийнято одногolosно.

Головуючий на засіданні,
Голова Ради

Олег Дробахін

Секретар засідання

Олена Лисиченко